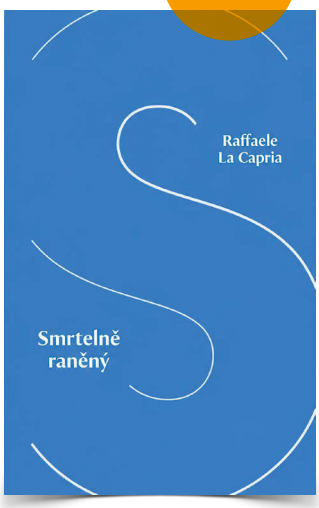
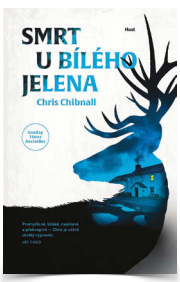
Kniha měsíce

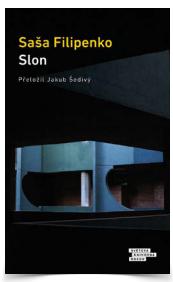
Smrtelně raněný

Určitě si vzpomínáte na Jepa Gambardellu… Ne? Přece ten, co ho hrál Toni Servillo ve Velké nádheře, nejslavnějším filmu Paola Sorrentina. Jep Gambardella je onen postarší spisovatel, který má na kontě dávný úspěšný román, ale od té doby nic dalšího nenapsal, jen se tak propíjí, promilovává a protancovává římskou smetánkou. Jep Gambardella byl silně inspirován spisovatelem **Raffaelem La Capriou** (1922–2022), který proslul rovněž jediným románem, a to Smrtelně raněným z roku 1961, za nějž taky získal nejprestižnější italské ocenění Premio Strega. Ne náhodou se neapolský rodák Paolo Sorrentino inspiroval Raffaelem La Capriou, i on totiž pocházel z Neapole. Oba sice odešli do Říma, nicméně Neapol zůstala středobodem jejich světa. Smrtelně raněný nyní, po pětašedesáti letech konečně vychází česky díky nakladatelství Meridione, a tak můžeme číst fragmentární ohlédnutí muže, jenž se vrátil do Neapole, aby se pokusil najít jeden krásný den z mládí. Čteme o mořských vlnách, půvabných dívkách a starších klucích, k nimž ti mladší vzhlížejí. Jenže od té doby se síly přeskupily a Neapol už je taky jiná. Vše je v pohybu a vše je ve vzpomínkách hezčí…

SMRT U BÍLÉHO JELENA

Věhlasný britský scenárista a dramaturg **Chris Chibnall** (1970) se nyní představuje též jako autor detektivky. Smrt U Bílého jelena (vydal Host) nabízí současný svět. Vyšetřovatelkou je zde žena, a to Nicola Bridgeová, jež se vrátí do rodného kraje z Liverpoolu, kde platila za výbornou policistku. A proč? Pokouší se zachránit rodinu, jelikož její muž si v důsledku manželčiny zaneprázdněnosti našel mladou milenku. Pochopitelně na venkově dojde k vraždě, jež má co do činění s jednou hospodou, přičemž hostince jsou zde v souladu se současnou realitou popsány jako stánky tradiční, avšak v důsledku internetové doby a snížené spotřeby alkoholu chřadnoucí. Zavražděným je právě jeden z provozovatelů hostince, který se dostal do problémů. A jeho přítelkyní je ukrajinská uprchlice…

SLON

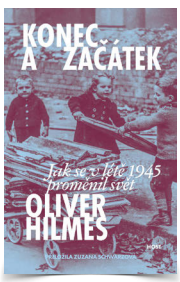
Běloruský spisovatel **Saša Filipenko** (1984) nejprve odešel studovat a pracovat do Ruska, nyní však již žije ve švýcarském exilu. Čeští čtenáři dosud mohli číst jeho tři prózy, v nichž se představil jakožto znalec a zprostředkovatel hrůz sovětského světa, případně neomalenosti světa postsovětského. Novinka Slon (vydal Odeon) vznikla už v exilu a Saša Filipenko v kombinaci alegorie a satiry zpracovává anglosaské rčení, že v pokoji je slon. Což značí problém, který je tak velký, že všichni raději dělají, že ho nevidí. Nabízí příběh, v němž každý má najednou v příbytku slona… To, co mělo být lehkonohým a vtipným varováním, se ovšem stalo zdlouhavým a těžkopádným, navíc snadno předvídatelným vyprávěním. Když se příliš snažíte, nakonec v tom šlapete jako slon v porcelánu…

Tip Playboye

STARÁ POSTEL

Teprve v roce, kdy jsme si připomněli sto let od jeho narození, autorovi synové povolili vydání knihy Stará postel. Ta zaznamenává příběh, který začíná v roce 1968 a trvá více než deset let. A následně až do roku 1998 **Ludvík Vaculík** (1926–2015) text ještě dopisoval a upravoval. Nicméně za jeho života Stará postel (vydal Atlantis) nebyla publikována, neboť nechtěl, aby se tak stalo, dokud je naživu jeho manželka, pro niž by to bylo příliš bolestné čtení. Pro mnohé čtenáře to dnes zas bude čtení lascivní a šokující, jelikož korektní společnost se stala opět úzkoprsou. Čtyřicetiletý ženatý muž a vdaná třicátnice, jeho milenka, se tu dopouštějí velmi svobodomyslného sexuálního chování, jako by potřebovali cosi dohnat, jako by si hráli teprve ve zralém věku na doktora. Je překvapivější to, co vše je zde prováděno, nebo spíš to, jak detailně je to popisováno? Ludvík Vaculík své milence a každé části jejího těla dává neustále nová jména, je vynalézavý a nenechavý nikoliv pouze jako milenec, nýbrž i jako spisovatel. Nutno ovšem dodat, že se to děje za normalizace, a tak literáta, který mezitím upadl v nemilost, neustále sleduje StB…

KONEC A ZAČÁTEK: JAK SE V LÉTĚ 1945 PROMĚNIL SVĚT

Někdo by mohl říct, že německý historik a publicista **Oliver Hilmes** (1971) jen seskládal atraktivní detaily do jedné knihy. Ano, je to pravda, ovšem je dobré si uvědomit, co všechno předtím musel přečíst, aby měl z čeho vybírat. Konec a začátek (vydal Host) má podtitul Jak se v létě 1945 proměnil svět. Dočteme se zde například o tom, jak to krátce po válce vypadalo na definitivní konec Konrada Adenauera, jenže… Jak byl Klaus Mann překvapen, když přijel do Mnichova v americké uniformě a shledal, že rodinná vila stále stojí, ovšem byla rozdělena příčkami na úzké kóje: posléze zjistil, že tam bylo ústředí Lebensbornu. Či o tom, jak Alma Mahlerová ani navzdory tomu, že se vdala za pražského Žida Franze Werfela, nepřestala být antisemitkou.

Text: ONDŘEJ HORÁK / Foto: archiv